

[Helge Madsen.]

Hvis man gennemfører en skarp præcisering af dette, har man lagt grundlaget for og sikret sig et gnidningsløst samarbejde mellem de nordiske lande. Det har også værdi indenfor det enkelte lands grænser præcist at få fastslået, hvad der er fællesopgaver, og hvad der er det enkelte lands område, det gælder også med hensyn til, hvad der er fællesnordiske opgaver, og hvad der er de enkelte nordiske landes opgaver.

Selvom rådet således kun er rådgivende, og selvom der allerede, som det er blevet fremhævet fra flere sider, er nået store resultater med hensyn til det nordiske samarbejde, vil rådet ikke komme til at mangle arbejdsstof, og jeg tror, at tilstedeværelsen af et sådant råd vil betyde, at Norden i internationale forhandlinger vil kunne virke med større vægt. Jeg fik fornylig i Finland et indtryk af Nordens rent geografiske udstrækning, da der var samlet repræsentanter lige fra Haparanda til Graasten til drøftelse af fællesnordiske problemer. Nu måles Nordens betydning vel ikke i kilometer, og der er også grund til i denne forbindelse at tænke på et ord af Kaj Munk, der lyder: Er det da så stort at være stor? Alligevel er det mit håb, at denne nordiske sammenslutning må være med til at skabe mere ørenlyd derude for de nordiske indlæg.

Vi tror på, at der af dette nordiske råds forhandlinger vil komme praktiske forslag, men jeg vil gerne pege på — således som også det ærede medlem hr. Hans Hedtoft gjorde —, at en hurtig gennemførelse af forslaget til pasfrihed og af de to forslag om told- og valutalettelser for internordiske rejser, som kommer i meget nær fremtid, og som er tilstillet de nordiske regeringer, vil være en lovende ouverture for Det nordiske Råds arbejde. Samtidig vil regeringernes stilling til disse forslag være en prøve på, om man for alvor vil et sådant praktisk nordisk samarbejde. Det er oplyst overfor komiteen — det har måske også stået andre steder —, at Grækenland og Tyrkiet, to lande, som for ikke mange år siden var i krig med hinanden, allerede har ophævet pastvangen for rejser dem imellem. Så må vi da også hurtigt kunne nå pasfrihed imellem de nordiske lande.

Til sidst vil jeg gerne pege på, at dette nordiske samarbejde ikke må betyde en afspærring udadtil. Det kan vel gå an i en nordisk forsamling som denne at minde om — det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard var inde på det samme citat —, at Henrik Ibsen advarede mod at være sig selv nok,

og udtale håbet om, at dette nordiske råd ikke må betyde en sådan afspærring udadtil, men at det må virke som et eksempel for et mere omfattende samarbejde i Europa, det samarbejde, hvor det jo også er afgørende for et heldigt udfald, at grænserne for, hvad der er fælles opgaver, klart formuleres, et samarbejde, som efter min og jo også nogle af de andre ordføreres mening er en forudsætning for, at den vestlige kultur fortsat kan bevares.

Inger Merete Nordentoft: Det er gået, som det var at vente: de smukke ord har lydt her i dag, selvom det ærede medlem hr. Hans Hedtoft vel ikke nåede så højt som den højtærede udenrigsminister, der i sine indledende ord udtalte — jeg tillader mig at citere —: at denne rigsdagssamling vil blive mindet som den samling, der for Danmarks vedkommende gjorde virkelighed af tanken om et nordisk råd.

Men alle de smukke ord har været talt for en tom sal. Man har ikke på følelsen, at de ærede medlemmer fra socialdemokratiet eller det radikale venstre eller venstre eller det konservative folkeparti eller retsforbundet har haft fornemmelsen af, at de stod overfor en afgørende historisk begivenhed, at de kunne medvirke til en positiv historisk udvikling.

Det nordiske Råd ser rent umiddelbart ud som virkeliggørelsen af den nordiske tanke og vil udfra dette synspunkt blive omfattet med sympati af store kredse af vort folk; men gennemgår man vedtægterne for rådet med det smukke navn, viser den sande virkelighed sig. I dag er Norden ikke et hele, det viser sig tydeligst i, at Finland ikke har villet deltage i Det nordiske Råd. Norden er ikke et sammenhængende økonomisk område og er i dag længere fra at være det end før. Efter at Marshalllandene i marts 1948 underordnede sig Marshallorganisationen og på afgørende punkter opgav deres økonomiske frihed, er mulighederne for et intimt nordisk økonomisk fællesskab blevet mindre. De nordiske lande har heller ikke fælles udenrigspolitik. Danmark, Norge og Island er koblet til Atlantpagtorganisationen, Sverige og Finland ikke. I dette forhold finder vi svaret på, at Finland ikke har villet tage del i denne nye organisation, men har henvist til en udvidelse af det bestående samarbejde i det nordiske interparlamentariske råd. Dette har man fra dansk, norsk og svensk side ikke villet nøjes med; man har åbenbart haft brug for en mere populær organisation til at knytte Sverige og såvidt